

TAPOLCZAI LAPOK

Társadalmi és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenként egyszer: vasárnap.

A szerkesztőség:
Harang-utca 520. szám, hova a lap szellemi részét illető
közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.

Felölős szerkesztő:
SZIGETHY ÖDÖN.
Kiadó és laptulajdonos:
LÓWY B.

Előfizetési ár: Egész évre 10 K., félévre 5 K., negyedévre
2 korona 50 fillér.

Hirdetmények: Egy hasábos petitsor egyszeri közlésnél 8,
többszöri közlésnél 6 fillér. Apró hirdetés lappal együtt egész
évre 16 korona. — Nyilt-tér: petitsora 40 fillér.

A kir. járásbíróóság épülete részére ajánlatba hozott telkek.

Már rég vajudó kérdés, hogy a magas kormány Tapolczán a kir. járásbíróóság részére allandó hivatalos helyiséget építtet, ami, tekintve a jelenlegi hivatalos helyiség alkalmatlan voltát, nagyon kívánatos is volna.

Az ügy a községi képviselőtestület mult gyűlésén ismét szóba került, a mennyiben a zalaegerszegi kir. törvényszék elnöke átiratot intézett a községhez, hogy jelöljön ki e célra alkalmas ingyen telket.

Az egyes városok, községek anyagi és kulturális előrehaladását, közgazdasági jelentőségét az ezen vonatkozásokban elért eredményei állapítják meg.

A községek építkezéseinek két irányt kell szem előtt tartani. Az egyik a helyi viszonyok által indokolt külső rendezés, melynek szerves kapcsolatban kell lennie a higiénia követelményeivel; a másik pedig, hogy tartalmának megfelelő szellemet öntsön a közéletbe.

Oly községek, melyek arra hivatják, hogy a körzetükbe eső távolabbi vidékekre is kiterjesszék hivatásukat, már ennél fogva is indokolt azoknak allandó hivatalos épülettel való elátása.

A nagyobb hivatalos épületek elhelyezésénél tekintetbe kell venni azon

szempontokat, melyek a helyi közlekedés eszközeinek terjeszkedése kíván, továbbá hogy a község ezen ütőerei mely pontokat érintsenek, de szükséges annak tekintetbe vétele is, hogy a lakosság tömörülése szabályozható legyen általa.

Községünk képviselőtestülete behatóan tárgyalta az ügyet és ama megállapodásra jutott, hogy több telket jelöl ki valasztásra. Így egyik a vasuti indóházhoz vezető uttest mellett, a temető átellenében lévő, a plébánia tulajdonát képező terület. A második az u. n. külső koresma előtt elterülő háromszög alakú térség. A harmadik a város tulajdonát képező u. n. cselédház telke és a negyedik a jelenlegi országos vásárok alkalmával zsvársár céljaira használt terület, mely utóbbinak igénybevételével, a községi képviselőtestület egy régebbi határozata értelmében a vásár a halápi ut mellett, a község fölött elterülő térségen tartatnék.

Az első helyen említett terület mind fekvésénél, mind pedig higiéniai szempontból nem megfelelő, mert a község oly pontján van, amely irányban legkevésbé jönnek el hivatalba, mindössze három-négy község. Oly község pedig, melynek lakói vasuton jönnek Tapolczára, nem tartozik e bíróóság kerületébe; de meg egészségi szempontból, a tőle délre eső nedves

rét és átellenében lévő temető se nem alkalmas a község ez irányban való terjeszkedésére.

A második helyen jelzett, az u. n. külső koresma előtti terület már mindket szempontból alkalmasabb, mert talaját száraz koszikla képezi és északról nyitott oldalon friss levegőt kap, másrészt pedig a község ezen részén szabadon terjeszkedhetnek észak felől és a sümegi ut mentén.

Ugyanezen szempontokból szintén alkalmas az országos vásárok alkalmával a zsvársár részére használt terület a vinczellériskola előtt. Ez volna a legalkalmasabb terület. E nagy térségen az épület környékét egy kis jóakarattal fásítani is lehetne és a központban lenne. Mint különálló épület, legjobban érvényesülne ezen helyen valamennyi tervezetnél.

Már a negyedik, a cselédház telke, nem bír ez utóbbi előnyökkel, habár ezen célra az is teljesen alkalmas.

Midőn a jelzett területre szerény megjegyzésünket tesszük, annak elbírálásában a község természetes fejlődése, továbbá a modern higiénia követelményeinek szempontjai vezettek bennünket.

A villamos világitásról.

A villamosság az utolsó évtizedekben rendkívüli átalakulást idézett elő

TÁRCSA.

Üdvözlét

Makkfalvay Géza államtitkar ur ő méltóságához *)
Szent-Antalfán. 1904. január 10.

A „Tapolczai Lapok“ eredeti tárczája.

Szent ez a hon, ahol ezer éve élünk,
Hol annyi örömben, bánatban volt részünk,
Hol apáink vére patakokban omlott,
Hogy legyen a haza, nagy, szabad és boldog!

Dicső az a nemzet, mely lakja e földet,
Ilyet a jó Isten nem teremtett többet,
Honért, szabadságért mindenkor halni kész.
Hat, alkot, gyarapít, ha elnémul a vész.

Áldás a honfira, ki a magas polczon
Honáért küzd, fárad, hogy az virágozzon,
Ki a nemzet javát lelkesen mulkálja,
Áldja meg az Isten, mikor nem is várja.

Jeles vezérférfit üdvözlünk e napon,
Örömiadal kél a Balaton parton,
Szellő is azt sugja e kies vidéken:
Hazánknak nagy fia: Makkfalvay éljen!

Nagy Lajos.

*) Elmondta a szerző, a jelöltnek Szent-Antalfán tett látogatása alkalmával.

Bűnhődés.

„Erdősfalva határában halva találtak egy fiatal leányt karácsony másodnapján. . . .

A nap már nyugvóra hajlott, mikor az Erdősfalvára vezető országúton egy fiatal nő haladt tova siető léptekkel. A hó nagy pelyhekben hullott alá az ólomszürke felhőkől . . . éles, metsző szél döngötte a fákat . . . igazi téli nap volt, de a komor, szigorú fajtából való. Az utat befújta a hó, úgy, hogy az ifjú nőnek ugyan csak kellett ügyelnie, hogy megtarthassa a helyes irányt. A kegyetlen, hideg szél könyörtelenül tépdeste kopott kabátját és vörösre csipte halovány arcát. Azonban sem a zord idővel, sem pedig a gyorsan reáboruló éjszakával mitsem törődött az ifjú utas.

„Oh, mikor utoljára ment ezen az uton, mily másképp volt minden! Büszken fölemelt fővel, aranyos reménységgel szívében ment ki a nagy világba. . . .

Jómódú szülők egyetlen gyermeke volt. Volt nyugodalmas, békés otthona, jó szülei minden kívánságát teljesítették.

Ő volt a ház korlátlan urnője, szüleinek szemefénye mindene . . . És mégis elégedetlen volt sorsával. Kis falujának határa szűk volt magasra törő lelkének, kikivánczolt a nagyvilág zajába. Valami névtelen vágyódás húzta, vonta ki messzire a frissen pezsdülő életbe, a nyüzsgő forgó sokaságba. . . . Ott ott a boldogság! A fény, a pompa, a lázas lüktetés, a szünetnélküli, lelkesedő üzeshajtás, — ott, ott lehet ő csak boldog. . . . Már serdülő leány korában a fővárosról

álmodozott. Így nőtt fel e vágyakozás közepe . . . szinte álméletet folytatva. Gondos szülei nem is sejtették, hogy mi megy végbe a csendes, ábrándos leány lelkében. Szobájába zárkózott órák hosszat és szavalt. Meg volt győződve arról, hogy valami isteni tehetség szunnyad benne, hogy nagy, híres művésznő lesz belőle valamikor . . . ott künn a nagy világban. Gyermekekésszel gondolkodott, azt hitte, hogy az élet olyan, mint ő azt álmaiban lefestette. Merő poezis, csillogó ábránd . . . szappanbuborék.

Es azután elment . . . bucsuszó nélkül, el a nagy világba. . . .

Most visszajött . . . fáradtan, megtörtén. . . . Az élet iskoláját átküzdötte és minden küzdelemben egy darab illúzió, egy álom, egy ábránd veszett el. A tündöklő, napfényes jövő csalóka délibáb volt csupán, most testelke fáradt, pihenni vágyik. Haza megy . . . nem várják ölelő karok, tudja jól. Oh, mint fog lábait elé borulni, kezeit csókolni, orcáikat könyeivel áztatni . . . a megbánás könyeivel . . . és ők meg fognak bocsátani neki, hiszen egyetlen gyermekük. . . .

Végre otthon van, . . . ott a sarokház, az ő szülőháza. Mindjárt bemegy . . . rögtön . . . csak benéz az ablakon . . . hátha meglátja őket . . . akkor megjön a bátorsága. Arczát odaszorítja az ablaküveghez és forró lehelete felolvasztja a jégvirágokat . . . Karácsony este van . . . a barátságos szobában meleg fényt áraszt a függőlámpa, . . . a kályhában vigan pattog a tűz, . . . az asztalon picziny karácsonyfa. A karosszékben edes apja ül és tenyerébe nyugtatja fe-

a technikai alkotások terén, amivel a gazdasági haladásnak is fontos tényezője lett, annál is inkább, mivel majd minden állam gazdasági erejében ismerte fel politikai hatalmának egyik legnagyobb biztosítékát. Nem akarok azokra a korszakalkotó felfedezésekre és vívmányokra kitérni, melyek még napjainkban is újabb és újabb, eddig még ismeretlen természeti erőket hajtának az ember szolgálatába, hanem röviden meg akarom ismertetni az elektromos világítás lényegét, mivel városunkban a közvilágítás kérdése ép most kerül megoldásra, hogy a régi és minden tekintetben elavult petroleum világítás helyett, egy a köz-, mint a magánfogyasztás céljára elektromos világítást rendezzünk be.

Valamint a munkának, úgy a világításnak is erőforrásra van szüksége, amely erő fénynyé átalakítva, a világosságot szolgáltatja. Ezen átalakulás nem közvetlenül történik, amennyiben az elektromosság első sorban hővé alakul át, de a hőnek csak egy része változik át elektromos fénynyé, míg nagy része kisugárzás és más okok folytán a világításra nézve nem értékesíthető. Villamosságot elő lehet állítani vegyi uton és mechanikai munkával. A vegyi uton előállított elektromosság eddig még oly határok között mozog, hogy nagy erő kifejtésére alkalmazni nem igen lehet, míg a mechanikai munkával előállított elektromosság oly nagy erő kifejtésre alkalmas, hogy hivatva van a gőzt teljesen kiszorítani. Felső Olaszországban már hosszú vasúti vonalakon elektromos erővel végzik a vontatást, ami által az Alpesekről a síkságra lezuhanó folyók esését gazdaságilag értékesítik. A városok világításánál egy vagy esetleg több áramfejlesztő telepre van szükségünk. Ezen áramfejlesztő telepek létesítése vagy vízierővel, vagy pedig gőzgépekkel történik. A központi telepből vezeték útján továbbított elektromosság megfelelő aramszabályozó készülékek közbekapcsolásával az elek-

jét . . . egy fehérhajú öreg asszony kis arczképet tart kezében és könybe borított szemekkel nézegeti, majd ajkához emeli és megcsókolja . . . Nem látja, hogy kit ábrázol a kép, de tudja, érzi, hogy az ő képe az. . . Mikor elment, szülei egészséges, boldog emberek voltak, kik éltük delén állottak. Most? Két aggastyán, kik leszámoltak az élettel és fáradtan vonszolják magukat a sír felé. . . Ki tette mindezt? Ó, az egyetlen leány. . .

Nincs bátorsága bemenni . . . Higgyék inkább, hogy meghalt, mintsem hogy így lássák viszont viruló szép gyermeküket. . . Megfordul és vissza megy azon az uton, amelyen jött. . . Megy, megy tovább. . . kiér az országútra. . . érzi, mint erőtlenednek el tagjai, nem képes már a tovább küzdeni a hóviharral. . .

Csak egy percig pihenni, azután megy vissza a nagy világba. . . a nyomorba. . . megbűnhődik vétkéért. . .

Ledől egy hórakásra, csak egy percig pihenni. . . Tagjait jóleső zsibbadtság fogja el. . . mily édes itt hihenni a puha hóban, szemei elhomályosulnak. . . lehanyatlak. . . hull a hó. . . fehér takarót von az alvó leányra. . . hull a hó szakadatlanul. . .

Oh, ha ott fön, a zajos fővárosban, az a meggondolatlan fiatal ember tudná, mi következménye volt az ismeretségnek, vajjon boldognak érezn-e magát?

Davidovits Margit.

tromos lámpákba jut, melyek az előre meghatározható fényerősséggel a világítást eszközlik. Az elektromos lámpáknak két fajtát különböztetjük meg, az iv- és az izzó-lámpát. Az ivlámpa, mely nagyobb helyiségek, utcák, terrek világítására szolgál, két egymással szembeállított széndarabból áll, a melyek között egy fényív, az úgynevezett Volta-ív keletkezik. A két széncsúcs egymástól távolságát egy a lámpában levő készülék szabályozza, mert ha egészen összeérnének, tulságosan nagy áramerősség jönne létre, míg az elégsé folytán a távolság növekedése a fényerő csökkenését idézné elő. Az egyes ivlámpák egymástól függetlenül is égethetők az úgynevezett divisorok alkalmazásával. Ujabbban olyan ivlámpákat is készítenek, hogy a két széncsál nem esik egy vonalba, hanem egymással bizonyos szöveget zárnak be, amivel nagyon szép fényhatást érnek el.

Az izzólámpa világítóképeségét egy légüres üvegkörteben lévő izzó szénfonál szolgáltatja. Előállítása nagyon körülményes, csak hogy a folyton tökéletesedő gyártási mód mellett már elég olcsón beszerezhető. Az izzó-lámpák foglalatja olyan, hogy az elektromos összeköttetés a vezetékhez való kapcsolásnál azonnal létrejön. Rendszeren 100-110 Volt erősséggel készülnek, azonban előállítanak 150-200 Voltos lámpákat is. Az izzólámpa tartama körülbelül 1000 égési óra, mi alatt a fényereje folyton csökken, míg ellenben a gyertyafényenkinti áramfogyasztása nő. Ezért czélszerű az izzó-lámpákat már 500 égési óra után kicserélni. A most használatban lévő lámpákat újabbban az által tökéletesítették, hogy a széncsálat könnyű fémek oxydjaival helyettesítették, de ezek még nem használatosak. Fényhatás tekintetében sokkal jobbak e lámpák, csak az a nagy hibájuk, hogy a bennük alkalmazott fémoxydokat előzetesen melegíteni kell, mivel hideg állapotban nem vezetnek jól az elektromosságot és a melegítés előtt nem jönnek izzásba. A most ismertetett lámpák hatásfoka az 5 százalékot nem haladja fölül, mert az elektromos rezgések csakis a hő közvetítése mellett alakulnak át fényhullámokká.

Ha ezen közbeeső állapot kiküszöbölése végett folytatott kísérletek eredményre vezetnek, úgy a jövő világítása nagy lépéssel közeledik a tökéletesség felé.

Minden befektetésnek, mely a létező állapotokon van hivatva javítani, nemcsak a nagyobb tökéletesség által megokolt czélszerűsége, hanem a gazdaságossága is mérlegelendő. Áll ez az elektromos erőre is. A mi szerény viszonyaink között akkor lesz a villamos erő ipari, közlekedési és világítási célra könnyen hozzáférhetővé, ha a nálunk majdnem egész országban parlagon heverő és eléggé nem méltányolt természeti kincset, a vízierőt kellőképpen kihasználni tudjuk. Eléggé ismeretes, hogy az amerikaiak ipari rátermettsége a világhírű Niagara zuhatagot is az ipar szolgálatában tudja értékesíteni, míg nálunk a hivatalos felmérések alapján mintegy 2 millió

lóerőt kitevő természetes vízierőnek még alig 10 százaléka van gazdaságilag értékesítve, ahol pedig kellőképpen kihasználni tudják, még az istállók világítása is elektromos fénynyel történik. Hazánkban nagyobb szerű elektromos telep a vas megyei Ikerváron van, míg újabbban a felvidéken, Sztreccnon terveznek nagyobb szabású telepet, mely hivatva lesz több gyár üzemének fentartására, azonkívül pedig nagy vidék részére a világító erőt szolgáltatni. Az elektromos munkaátvitel technikai szempontból igen nagy távolságra eszközölhető, gazdasági tekintetben azonban csak 40-50 kilométerig mennek nagyobb vízierővel rendelkező telepnél, míg gőzzel működő központi telepeknél ilyen távolságok csak a legritkább esetben fordulnak elő. Ha az idők folyamán csak részben is megvalósulnak azok az alkotások, melyeket a vízierő olcsósága lehetővé tesz, értve a gazdaságos üzem folytán fellendülő ipart, megjavuló közlekedési viszonyainkat, olcsó és modern világítást, oly tőke birtokába jutunk, amelynek hatása kétségtelenül hozzájárul hazánk közgazdasági fejlettségéhez és megerősödéséhez.

Kell Dezső.

Makkfalvay Géza

földmivelségi államtitkár a tapolczai választókerület szabadelvű párti képviselőjelöltjének körútja.

Makkfalvay Géza földmivelségi államtitkár a tapolczai választókerület szabadelvű párti képviselőjelöltje programbeszédét tartva, az alább felsorolt községeket látogatta meg.

Szombaton délután *Kövágóórs* község közönsége Nagytiszteleltű Czuppon Sándor ág. ev. esperes vezetése alatt tiszteltet a jelölt előtt, ki lelkes szavakban köszönte meg a szíves fogadtatást és biztosította a választóközönséget jóindulatáról.

Vasárnap reggel *Köveskálta* község Csemez Elek vezetése mellett lelkes szavakban adott kifejezést örömeinek, hogy ily kiváló egyén a jelöltséget elfogadta és biztosította, hogy mindent elfognak követni a kitünő jelölt megválasztása érdekében.

*Szent-Antal*fa határára küldöttség tiszteltet és lelkes éljenések között kísérték a községbe hol Nagy Lajos ev. lelkész érzsével szavalt lapunk tárcaczikkében olvasható üdvözlő versét.

Zánkán Csemez Pál mutatta be a község választópolgárait és az általa rendezett és adott fényes ebéddel is igazolta, hogy testtel-lelkekkel híve Makkfalvaynak.

Tihanyban Ross Mór plébános szónoki talentummal, igaz, nemes temperamentummal adta elő lelkes beszédét. „Ő — mondá — évek hosszú során figyelemmel kísérve a jelölt közgazdasági téren tett tevékeny munkásságát, Isten rendelkezését látja ebben a jelölésben és erkölcsileg vaknak és korlátoznak látja azt az embert, ki a Makkfalvay zászlót diadalra nem segíti.”

Nemes-Pécselen Nagy Benő lelkész,

Balaton-Szölösön Mátyás Sándor,

Balaton-Füveden lovas banderium élén Bedegi Gábor bíró Segesdy Miklós tiszteletes elveik fentartásával, a józan ész befolyása alatt állva szívvel-lelkekkel kívánják a Makkfalvay zászló diadalra jutását.

Csopakon Capdebó jegyző tolmácsolta a község bizalmát.

Paloznokon Szkladányi József esperes adott örömeinek kifejezést, hogy ily kiváló férfiú megtisztelte a községet.

Felső-Órsön Köves Ede, a füredvidéki szabadelvű párt elnöke igen meleg szavakkal fogadta a jelöltet és biztosította jóindu-

latár
M
Mak
oly
dag
mél
öröm
„Lán
mint
Me
zett
nyös
lunk,
rület
má
köréb
javítá

Fő
mely
határ
Vé
minis
jelenl
At
főhat
lelkés
lyezte
Elj
hó 10
gróti

Uj
gint u
beli
gokho
rendel
ruár
ha a
szüks

A
délutá
melyn
vajon
oszlak
adunk
lálna
nemho
közt
mert
hogy
egy é

Az
selőhá
szerin
kat,
tárgya
tés ja
lesz
sok
tisztvi
„Várj
remélj
minde
falatot

Bor
főlemi
varme
terség
hozata
ján al
szakér

Elj
épület
Untric

Uja
Mérey
nds
ki a h
község
Szó
velésü
megye
hogy
sürgös
menny

Ren
kott k
lentős
desen
nélkül
kedelm

latáról és hathatós támogatásáról.

Mindezen fentemlített üdvözlő beszédekre Makkfalvy Géza, a szabadelvű párt jelöltje oly ékes és szép szavakban, érzésben gazdag, érvekben értékes válaszokat adott, kiemelve azt, hogy az adna neki legnagyobb örömet, ha választói azt mondhatnák róla: „Lám, Makkfalvy sem rosszabb követünk, mint Hertelendy volt.”

Megjelenése mindenütt oly lelkesedést idézett elő, hogy megválasztását egész bizonyosnak vehetjük, mit örömmel constatálunk, mert reá férne erre az elhagyatott kerületre egy oly ember támogatása, ki a kormányban oly előkelő tagja, nagy ismeretkörében megtalálja a módokat a helyzetek javítására.

H I R E K.

Főispáni beiktatás. Hertelendy Ferenc megyénk főispánja ünnepélyes beiktatásának határnapja mint halljuk f. hó 28-án lesz.

Véglegesítés. A m. kir. földmivelségi miniszter *Láng János* tapolczai állatorvost jelenlegi állásában megerősítette.

Athelyezés. A veszprémi egyházmegyei főhatóság *Varga Sándor* gyulakeszi segédlelkézt hasonló minőségben Mihálydra helyezte át.

Eljegyzés. Pollák Emil, járási írnok folyó hó 10-én eljegyezte Krausz Lipót zala-szentgróti lakos Rózsika leányát.

Újenczolás. A honvédelmi miniszter megint újabb határidőt tűzött ki az 1903. évbéli hadkötelezettek sorozására. A hatóságokhoz intézett leirat értelmében a legújabb rendelet szerint a sorozásnak 1904. évi február 1-től márczius 19-ig kellene megtörténie, ha azonban ismét újabb határidő kitűzése szükségessé nem válik.

A „Tapolczai Cassinó” folyó hó 17-én délután 2 órakerendkívüli közgyűlést tart, melynek egyedüli tárgya a fölött határozni, vajjon a Cassinó fentartasság-e avagy felosztatlanság? Részünkről ama óhajunknak adunk kifejezést, bárha helyes megoldást találna a közgyűlés arra, hogy a Cassinó nemhogy felne oszlássék, de módot és eszközt találna annak minnél virágzóbbá tételére, mert igazán nagy szégyen volna Tapolczára, hogy annak intelligens társadalma nem tudna egy életképes társadalmi otthont teremteni.

Az állami tisztviselők pótlékát a képviselőház letárgyalta. Az állami tisztviselők e szerint rövid időn belül megkapják pótlékukat, a jövőben pedig, a fizetésrendezés letárgyalásáig ugyan e czímen élvezik a fizetés javítását. Hisz ez nagyon szép, de mikor lesz a nem állami tisztviselők, a nemzet sok ezer napszámósainak a közigazgatási tisztviselőknek és tanítóknak fizetés javítása? „Várj csak babám elvárhatasz...” No de reméljenek, hisz a remény a szerencsétlenek mindennapi kenyere, talán majd hoz jobb talatot nekik is.

Borvizsgáló szakértő bizottsági tag. A földmivelségi miniszter Hertelendy Ferenc vármegyénk főispánját az 1904. évre a mesterséges borok készítésének és forgalomba hozatalának meggátolásáról szóló törvény alapján alakított állandó budapesti borvizsgáló szakértő bizottság tagjává kinevezte.

Eljegyzés. Hocz Gergely tapolczai lakos, épület és géplakatos f. hó 14-én eljegyezte Uhlrich József kedves leányát, Margitot.

Újabb képviselő-jelölés. Az Ugron-párti Mérey Lajos visszaleptével a párt Pék János Mindszentkálai polgárt jelölte képviselőjének, ki a hét folyamán járta be a választókerület községeit.

Szőlőbirtokosok figyelmébe. A földmivelségi kormány borászati osztálya a vármegyei gazdasági egyesület útján közli, hogy a szénkéneg szükségletet most már sürgősen be kell jelenteni, hogy a készlet mennyisége megállapítható legyen.

Rendület a czégtáblákról. A vagyonbuktott kereskedők a czégtáblákon a nagyjelentőségű „né” vagy „utóda” szócskát rendszeren úgy alkalmazzák, hogy azokat látszó nélkül észre venni nem igen lehet. A kereskedelmi miniszteriumban az a vélemény, hogy

ebből végzetes félreértések származhatnak, és ezért utasítja az iparhatóságokat, hogy az ilyen czégtáblákat meg ne tőrje, és azon kereskedők ellen, akik ilyen czégtáblák mögé rejtik a vagyonbuktottságot, az 1884. évi XVII. törvényczikk 175. §-át szigoruan alkalmazzák.

A tapolczai képviselőválasztás határnapját a megyei központi választmány Cserbán Károly alispán elnöklésével f. hó 4-én tartott ülésén január 20 ára tűzte ki s a a szavazatszedő küldöttséget következőleg alakította meg: Takács Jenő választási elnök, Redl Gusztáv választási jegyző, Áts Ferenc szavazatszedő küldöttségi elnök, Csigó Ferenc szavazatszedő küldöttségi jegyző, Csendes József és Eöry Miklós helyettes elnökök, Horváth Jenő, Eöry Béla helyettes jegyzők. Az I. szavazatszedő küldöttség előtt a választási elnök elnökle alatt szavaznak: Tapolca Vigánt, Balatonfüred, Vászoly, Obudavár, Alsódörgicse, Felsődörgicse, Balatonhenye, Badacsonytomaj, Diszel, Hegyesd, Hegymagas, Haláp, Kisdörgicse, Káptalantóti, Mindszentkálá, Kisapáti, Kékkut, Monoszló, Monostorapáti Raposka, Rendes Szigliget, Szentbékálá, Tördemicz, Zánka; a II. szavazatszedő küldöttségnél a szavazatszedő küldöttségi elnök elnökle mellett szavaznak: Gyulakeszi, Petend, Pula, Alsóórs, Felsőórs, Lovas, Paloznak, Gulács, Akali, Arács, Aszófő, Balatonkisszőlős, Csopak, Csicsó, Köveskálá, Kapoles, Kővágóórs, Kövesd, Nemespécse, Nagypécse, Örvényes, Szentjakabfa, Szőcz, Sáska, Szentantalfa, Salföld, Szepezd, Talliándörög, Tegyón, Tihany, Balatonudvari, Nyirád.

Pályázati hirdetmény. A földmivelségi m. kir. miniszter az érdeklődők tájokozása czéljából az alábbi hirdetményt teszi közzé: 76,181. szám. VIII. 2. 1903. Pályázati hirdetmény. Az okszerű pinczekezelésre vonatkozó gyakorlati ismeretek terjesztése végett a budafoki egyéves pinczemesteri tanfolyammal kapcsolatosan kisbirtokosok és vinczellerek részére két hétre terjedő időleges borkezelési tanfolyamok fognak tartatni. 1. A borkezelési tanfolyam czélja az, hogy a kisbortermelő; vagy azok vinczellerjei ezen tanfolyamon a legszükségesebb borkezelési ismereteket főleg gyakorlatilag elsajátítsák. 2. A borkezelési tanfolyam Budafokon a magy. kir. pinczemesteri tanfolyam helyiségeiben fog megtartatni. 3. Az első borkezelési tanfolyam 1904. évi február hó 15-étől 27-éig terjedő időben fog megtartatni. 4. A tanfolyam tandíjmentes, a résztvevők azonban ellátásukról (lakás és élemezés) saját költségükön maguk kötelesek gondoskodni. 5. A tanfolyamra való felvétel iránti kérvények 1 koronás bélyeggel ellátva 1904. évi január hó 31-ig a budafoki magy. kir. pinczemesteri tanfolyam igazgatóságához nyújtandók be. Egy tanfolyamra 20 egyénnél több nem vehető föl, de a folyamodók számához képest esetleg több hasonló tanfolyam fog rendeztetni. A folyamodványhoz mellékelendő: a) A folyamodó életkorát tanúsító anyakönyvi kivonat, vagy községi bizonyítvány, esetleg cseledekönyv. b) Községi erkölcsi bizonyítvány, a melyben a folyamodó jelenlegi, valamint lehetőleg azelőtti foglalkozása is kitüntetendő. c) A folyamodó eddigi alkalmasására (szolgáltatukra) vonatkozólag munkaadóiktól nyert bizonyítványai. d) Annak igazolása, hogy folyamodó magyartul írni és olvasni tud. e) Olyan egyén felvételeért, aki másnak szolgálatában áll, az őt alkalmazó szőlőbirtokosnak kell a folyamodványt aláírni és az előbb jelzett módon szabályszerűen felszerelve benyújtania. A folyamodókat felvételükről, vagy fel nem vétalükről a m. kir. pinczemesteri tanfolyam igazgatósága a kellő időben értesíteni fogja. Budapest, 1904. évi január hó 7-én. *M. kir. földmivelségi miniszter.*

A „Meteor” időjelzése január és február hónapokra. Január hónap változási napjai 9, 13, 17, 18, 20, 22 és 25-ére esnek a melyek közül a 17-iki enyhe, a mikor a Napon kitörések is várhatók, míg a 18-iki hideg jellegű, a midőn a két ellentétes erőhatás megküzd egymással s ha a kitörések nem lennének igen erősek, e küzdelemben a 18-iki hideg jut tulsulyra, a midőn valószínű, hogy viharos esetleg erős havas idő

áll be. A 13-iki csomópontok szeles, esetleg derülékeny, jelleggel és enyhülettel, ami úgy látszik be is teljesedett, mert 13-án a hideg megszűnt és erős olvadás állott be. A 22-iki erős hatású széllel vagy csapadékos jelleggel. Február hava az ő 11 változó napjaival nem fogja az időjárást nagyon változatosá tenni s inkább meglehetősen egyforma időközökben váltják fel egymást a hideg és enyhe napok. A hónap elején és közepén hideg és vége felé pedig viharos hatásokat jósol.

Pápa város villamműve, melyet Ganz és Társa czég épít, a befejezéshez közeledik. A magánfogyasztási áram egységére eddig még nincs megállapítva. Mi már régen tárgyalunk hasonló világítás ügyében, reméljük, hogy az említett czéggel, kinek kiküldötte már ez ügyben tervezetet is készít sikerül a világítás ügyét dülőre vinni, és akkor nem történik meg az, hogy a mellékutczákban már 9—10 óra körül pokoli sötétségben kell börtökálnunk.

Békefi (Friedmann) Sándor új-pesti illetőségű egyén, ki Pék János pártjának vezérszónoka volt, tegnap 15-én a dombóvári szolgabírószék távirati megkeresése folytán elfogatott. Nevezett felekezet nélküli, szocialista agitátor, akire több jogerős ítélet alapján néhány heti fogház vár. Jellemző, hogy egy teljesen ismeretlen egyén szájhösködésének mennyien felültek.

Védekezés a tüdővész ellen. Korunk leg-hatalmasabb ellensége a tüdővész elleni védelem ügyében egymást követik a kormány és a törvényhatóságok rendeletei. A többek között az iskola padok is egyik terjesztői a vésznek; miért is Pécsen elhatározták, hogy ezek tisztántartására különös gondot fognak fordítani.

Uj lap Pápán. A vldéki hírlapok száma újból szaporodott. Pápán új lap indult meg „Papai Hírlap,” czím alatt dr. Kőrös Endre szerkersztésében.

A végrehajtói intézmény reformja. Az igazságügyminiszteriumban a királyi bírósági végrehajtói intézmény reformjával foglalkoznak, melynek az a czélja, hogy a végrehajtási eljárást minél olcsóbbá tegyék.

Vármegyei bál. Zalavármegye ifalatsága újból feléleszti a régi megyei bálakat, az idén, mint halljuk folyó hó 28-án, Hertelendy Ferenc főispán beiktatási ünnepségeivel kapcsolatban tervezi.

Hock-estély Zalaegerszegen. A zalaegerszegi kereskedő ifjak február 6-án gazdag műsorral „Hock-estélyt” rendeznek, a melynek fénypontját Hoch János orszgy. képviselő szabad előadása fogja képezni.

Mezőgazdasági kiállítás Veszprémben. A „Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület” a folyó évben vármegyei mezőgazdasági kiállítást rendez, melyen a mezőgazdasági termények kiállításán kívül bemutattják a bakonyi mezőgazdasági háziipart, továbbá a balatonmelléki szőlőtermelést, a balatoni haltenyésztést és halászatot. Vegyünk példát a szomszéd megyétől, mi is szép kiállítást tudnók rendezni, különösen a szőlőmivélés és bortermelésből.

Erdőőri szakiskola Veszprémben. Darányi Ignác volt földmivelési miniszter régebben kilátásba helyezte Veszprémnek, hogy ott a Dunántul számára erdőőri szakiskolát fog állítani. Az intézet nagy feladatok megoldását siettetné. ezek között különösen a Bakony kopár részeinek a betelepítését is. A Veszprémvármegyei Gazdasági Egyesület most főleg a Bakony szegényebb vidékeinek fafaragó háziipari érdekeit tartva szem előtt, felirattal fordul Tallián Béla földmivelési miniszterhez, kérve a Veszprémben tervezett erdőőri szakiskola felállítását. A kérvényt nagy deputáció viszi föl Budapestre a földmivelési miniszterhez a főispán vezetésével.

Mikor az adós humorizál. Egyik megyei csödbe jutott fogyasztási szövetkezet tömeggondnoka a tömeg adósait fizetésre hívta fel. Ilyen fizetési felszólításra érkezett be a következő válasz. Becses felszólítását megkaptam, azonban legnagyobb sajnálatomra annak eleget nem tehetek, miután én még előbb csödtöt mondtam, mind a fogyasztási szövetkezet s fizetésemet beszünttettem. Inkább, ha elfogadja ügyvéd urat kinövezem tömeggondnoknak. Igaz, hogy a gondolkodni valók nem valami

tömegesen lesznek, de hát a mai világban a titulus a fő. Egyébként a tisztelt fogyasztási szövetkezetről 3 éjjel leltározni segítetttem. amiért nem fizettek. Igaz, hogy mind a három nap kifogástalanul berugtunk, de ezt fizetségnek nem tekintem, mert azzal a szövetkezettel érdekeimhez járultam, amennyiben a fogyasztást jelentékenyen emelni segítetttem. Tisztelettel Virág András." — Mondja most azután valaki, hogy nincsenek jókedvű adósok a világon.

A vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvény módosítása. Hieronymi, kereskedelmi miniszter a vasárnapi munkaszünetre vonatkozó törvényt módosítani óhajtja. Az eddigi rendszer megszüntetése mellett minden vasárnap déli 12 óráig lennének az üzletek nyitva; július—augusztus hónapokban pedig egész nap zárva. A vásári intézmény Budapest egész területére megszűnne. Az erre vonatkozó tárgyalások már folyamatban vannak és a miniszter utasította ezen ügy elődóját a megfelelő törvényjavaslat kidolgozására.

Uj gyógyszerári tarifa. Ujévtől kezdve új gyógyszerári tarifa lépett életbe. A tarifa árai maximális árak, melyeken túlmenni nem szabad. Innen maradni természetesen szabad, ez esetben azonban az orvosi vévényen úgy a maximális, mint a kedvezményes árt ki kell tenni. Természetes az is, hogy a kedvezményes ár mellett is a gyógyszerek mennyiségének és minőségének olyannak kell lenni, mint a maximális áránál. Belsőleg adagolandó folyadékok henger, külsőleg használandók pedig hatszögletes üvegekbe öntendők. Corrossivpastillák csomagolása kívülről „merreg felírással és halálfejjel látandók el. Porok csomagolásánál a papírhüvelyt nem szabad fölfujni.

KÖZGAZDASÁG.

Vörösboros hordók festőanyagának eltávolítása.

Gyakran előfordul, hogy főleg kisebb pinceszemekben vörösboros hordókba később fehérbort óhajtának önteni. Tudvalevő dolog, hogy a hordófa által beszívott színt a rendes hordópánczoló szerek, nevezetesen szóda és mész, csak nagyon nehezen tudják eltávolítani. Még ha a két szert ismételten tiszta vízzel felváltva alkalmazzák is, a betöltött fehér borok később, főleg ha sok savat tartalmaznak, ismét némi vörös színt huznak ki s ez még akkor is kárára van a borok kereskedelmi értékének, ha a bor nem is lesz határozottan vörössé. Ennek elkerülésére szolgál a következő eljárás: Erős ásványosavak meglehetősen gyorsan feloldják a vörösbor festőanyagát; tehát negyedliter nyers sósavat tíz liter forró vízzel hígítsuk fel a pánczoló hordó száz liter tartalmára. Hatszáz literes hordó számára tehát hatvan liter forró víz és másfél liter nyers sósav kell. E sósav oldattal hengeressük meg a pánczoló hordót két kilo forró sóoldattal száz liter vízre. A szódaoldat eltávolítása után a hordót egészen megtöltjük hideg vízzel és néhány napig állni hagyjuk. Hogy a színtelenítés elég volt-e, azt könnyű megállapítani, ha a hordó belsejéből kivágunk egy finom szálkát és megfigyeljük a rézsutos metszési sík szí-

nét. Ha még vörös festőanyag látszik rajta, a fenti eljárást ismételni kell; rendszerint azonban elegendő hatása van már az egy-szeri eljárásnak is;

Az egyes talajnevek tápanyagszükséglete.

Hogy a növények zavartalanul fejlődhesenek valamely területen, ahhoz szükséges, hogy a talaj mindazon növényi tápanyagokat tartalmazza, amelyek a növények táplálkozásához feltétlenül megkívánatnak. Ezen növényi tápanyagokhoz tartoznak: foszforsav, káli, nitrogén, mész, magnézium, natrium, kén, vas stb. amelyek legtöbbjét azonban a talaj oly nagy mennyiségben tartalmazza, vagy a növények oly csekély mérvben igénylik tenyésztésükhöz, hogy azok pótlására szükség soha nincsen. Hiány csak a foszforsav, kálium és nitrogénben szokott mutatkozni, egyrészt mivel ezeket a növények a legnagyobb mérvben igénylik, másrészt pedig mivel némely talajnem ezen tápanyagokat csak minimális mennyiségben tartalmazza. Különösen sokszor tapasztalható az, hogy a könnyebb talajnevek, minő a homok s ennek változatai rendszerint mindkét, illetve mindhárom fontos növényi tápanyagban hiányt szenvednek, de kiváltképen káliumtartalmuk feltűnő módon csekély és épen ezért a káli-trágyák — mint kainit, 40%-os káli-trágya stb. — alkalmazásával ezen talajneveken jelentékeny termésobbletet érhetünk el. A nehezebb, kötöttebb talajnevek, minők az agyag, vályog és ezek változatai kálium hiányt ritkán szenvednek s ezeken már inkább a foszforsav szoruló pótlásra. A tözeget talajnevek nitrogéntartalmuk nagy és ezért ezeken a foszforsav és kálium pótlása kívánatos a legtöbb esetben. Altalában már a talaj összetételéből következtetést lehet vonni annak tápanyaggazdagságára vagy tápanyaghiányára nézve s e szerint kísérleteket tehetünk annak kipuhatólására, hogy azon területen, melyen műtrágya-félék alkalmazhatók a legnagyobb sikerrel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

STIGLITZ ARMIN
órás- és aranyműves
Tapolcza.

Pontos munkával jó és olcsó áruval szolgálni, ez az elve az elismert legjobb és legrégebb órás- és aranyművesnek:

Stiglitz Armin.

Egy 30 év óta fennálló

v e n d é g l ő

jó forgalmu mérsárszékkal és hentes-üzlettel, szabad kézből eladó.

Bővebbet **Pentz Mihálnál** Sümegen.

Eladó szőlő.

A sümegi utban, a város tövében levő **1 hold termő szőlő és 1 hold szántóföld** (utóbbi házépítésre is alkalmas) szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

özv. Gämper Gáborné,
helyben.

CSILLAG FERENCZ

cipész mester

TAPOLCZA

Fő-utca (Gold-féle ház.)

Készít divatos **uri, női- és gyermek-lábbeliket.** — valamint **fájós lábakra** (orthopäd) **czipőket** — csinos és tartós kivitelben.

Javítások gyorsan és pontosan teljesítenek.

FOGAK

és teljes fogsorok

rágásra alkalmasak a gyökér eltávolítása nélkül is, továbbá eltörött és nem jól illő fogsorok javítását 2 óra alatt mérsékelt árak és részletfizetésre is elvállalja.

Brattan József, fogműves

Tapolcza, főutca volt Hoffmann-féle házban.

Eladó szőlő.

1800 négyszög öl már termő ojtvány szőlő, rajta épülettel, szabad kézből eladó.

Bővebbet a tulajdonos

Szollár Ferencznél
Tapolczán.

Ház-eladás.

A Bacsányi Janos-utczában osztozkodás miatt a 416-ik számú ház eladó.

Bővebbet **Mersits István** tulajdonosnál.

KELL DEZSŐ

okl. mérnök. Tapolcza fő-utca 6.

Elvállal mindennemű **felmérést és birtokrendezést, tervezéseket, vízépítő munkákat** valamint **szakvéleményadást.**

A TISZTELT GAZDAKÖZÖNSÉG FIGYELMÉBE!

SZOMBATHELYI nagykereskedő cég képviselőjében TAPOLCZA és VIDÉKÉRE, úgy a csehországi, mint a németországi Thomasművek kizárólagos eladását bírom, azonkívül fentemlitett cég egy kartellen kívül álló, elsőrangú műtrágyagyártól nagyobb mennyiségű superfosfátot vásárolván, azon helyzetben vagyok, hogy a kartellirozottmútrágya-gyárakkal szemben olcsóbban ajánlhatom a superfosfát műtrágyákat.

Kérem szükséglet esetében engem ajánlattételre felhívni és midőn minden irányban szavatolok a legpontosabb kiszolgáltatásról s megjegyzem, hogy az összes műtrágyafajokból Tapolczán állandó nagy raktárt tartok, ajánlom magamat

kiváló tisztelettel

SCHWARZ EMIL

BRÁZAY KÁLMÁN
SŐSBORSZESZ
KÉSZÍTMÉNYE.

NAGY ÜVEG ÁRA - 2 KOR
KIS ÜVEG ÁRA - 1 KOR

Használati utasítás
minden üveghez
mellékelve van

Romlott borokat

dohos, penész vagy hordóizüeket
és szaguakat

azonnal

és feltétlenül megjavít a

BONORAL

mely teljesen iz és szagnélküli folyadék s a bornak idegen izt nem ad.

A BONORAL

ugy hat, mint valami derítő szer: a kellemetlen dohos izt tartalmazó alkotórészeket (és csupán ezeket) a borból kiválasztja és magában tartja úgy, hogy egyszerű lefejtéssel a tiszta bortól elválasztható

Hatása biztos!

Ára egy hektóra 3 kor., öt hektóra 14 kor.

használati utasítással együtt

Kapható:

Erdős Jenő

gyógyszerésznél. Egerben (Hevesmegye.)

MÉRLEG

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, mely a legkülönfélébb:

EGYENSULY, TIZEDES ÉS SZAZADOS MÉRLEGEK, GABONA, MARHA, ES HIDMÉRLEGEK,
továbbá

hitelesített súlyok és ürmértékek ábráit és arait tartalmazza, érdeklődőknek készséggel küldöm ingyen és bérmentve

Használt, hibás mérlegek javítását elvállalom.

SCHOTOLA ERNŐ, BUDAPEST

Fő-üzlet VI., FONCIERE-PALOTA. Gyár VI., RÉVAY-UTCZA 16. saját ház

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Az első Triesti Cognac párlati intézet (Destillerie) CAMIS és STOCK BARCOLÁBAN TRIEST MELLETT ajánlja beföldi

GYÓGY-COGNAC-ját

mely francia módszer szerint készült és az általános ausztriai gyógyszerészegyesület kísérleti állomása ellenőrzése alatt áll.

1/1 palaezk 5 korona 1/2 palaezk 2-60
10 palaezk rendelésénél 10% engedmény.

Kapható: Tapolczán.

POPPER GYULA fűszerkereskedésben;

nagybani eladás a vidék részére

SATTLER JÓZSEFNÉL Nagykanizsan.

Minden vevő jogosítva van az árut (eredeti csomagolásban) az alant említett intézetben (Wien IX.) díjmentesen megvizsgáltatni.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Vegy ellenőrzés a cs. és kir. belügyi miniszterium által jóváhagyott kísérleti állomás és élelmiszerek vizsgáló intézete által Bécs IX. Spitalgasse 31.

Osztálysorsjegyek

kaphatók

◊◊ LŐWY B.

könyv- és papirkereskedésében

TAPOLCZÁN. ◊◊

Báli selyem méterenkint 60 krajczár
től, legfrissebb újdonsá-
gok. Frankó és vammen-
nyi házhoz szállítva. Gazdag mintaválaszték posta-
fordultával. 4

Henneberg selyem-gyár Zürich

Tüzifa eladás.

I. Bükkfa házhoz szállítva	33 kor.
II. " " "	29 "
I. Cserfa " "	32 "
II. " " "	28 "

Egészséges, száraz, szép 100 m/m,

I-ső osztályu bükkhasábfát korona 130.—

II-ik " " korona 125.—

szállít bérmentve a tapolczai vasut-
állomásra

FRANK BERNÁT

Tapolcza.

Az erdőben átvéve a bükkfa 8
koronával, a cserfa 6 koronával
olsóbb.

A fuvar a fa átvételénél a fuva-
rosnak fizetendő ki.

Ne vegyen senki
hangszert

míg

Reményi Mihály

mű-hangszerész

legujabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely
ingyen és bérmentve küldetik

Budapestről,

Király-utca 44 I. sz.

Nincs többé tyukszem!

Ha tyukszemétől meg akar menekülni, úgy ele-
gendő egy kísérlet a törvényesen védett és biz-
tosan ható

Denzinger
féle

"Viktória"
tyukszem
kenőccsel

a melylyel a legkeményebb tyukszeműl lehet
megszabadulni.

Egy tégely ára 1 korona 30 fillér; 1 kor 50
fillér beküldésénél bérmentve Kapható felta-
lálom!

Denzinger Ármán, Ujvidék

Kapható minden gyógyszerárban és
droguista üzletben.

Rum, Cognac, Szilvorium,

likőrök, likőrkrémek stb. az általam
készített vegytiszta esszenciák és kom-
pozíciókkal házilag 1/8 sőt 1/4 rész-
ben olcsóbban állíthatók elő, mint
készen vett áruk. Árjegyzék és hasz-
nálati utasítás ingyen és bérmentve.

Baros Gábor,

Budapest, VII. Dohány-utca 1. A. W.

Esszenciák és Kompozíciók gyára.

Jorgo János

órás gyári raktár Wien III 4. Rennweg Nr. 75 B

Levelezőlap elegendő, hogy gaz-
dagon illesztett árjegyzékemet in-
gyen és bérmentve megkaphassa.
Olesó bevasárlás czéljából. Az üz-
leti eljárás szigoruan tisztességes,
rászedés teljesen kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindenmü zsebórába új rugó helyezése 40 kr.
Mindén vásárolt vagy javított óráért kezességet
vállalok. Kivonat a nagy árjegyzékéből:
7787. sz. legolcsóbb legjobb strapációra nick.
keltokban 36 órai járással 2 frt. 30
8039. sz. valódi ezüst pánzelláncz 15 gr. 1 frt.
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedél 5
7988. sz. Ingaóra ütemével 2 sulyal 130 cm.
magas 11 50
7929. sz. Jó ebresztő óra 1 20
Sziveskedjek nevenre és házzámomra 75 B.
Pontosan figyelni.

A n. é. közönség figyelmébe ajánlom 20 év óta fennálló

könyv- és papir kereskedésemet.

Állandóan nagy raktár:

a legujabb irodalmi termékekből, ifjúsági és diszművekből. Imakönyvek
minden vallásfelekezett részére.

Író és rajzszerék nagy választékban, nyomtatvány-raktár, ügyvédek és
körjegyzőségek részére.

Megrendelek: pecsétnyomókat és ruggyantabélyegzőket.

KÖNYVNYOMDÁMAT

folyton új anyaggal bővitem úgy, hogy bármely kényes igényeket is
képes vagyok munkámmal kielégíteni.

KÖNYVKÖTÉSZETEM BEN

oly munkák készülnek, melyek bátran kiállják a versenyt nagyobb
városok ilyenmü iparával.

L Ö W Y B.

könyv- és papirkereskedő, Tapolczán.